

Sylabus														
Opis przedmiotu kształcenia														
Nazwa modułu/przedmiotu	Anatomia człowieka										Grupa szczegółowych efektów kształcenia			
											Kod grupy	Nazwa grupy		
Wydział	NAUK O ZDROWIU													
Kierunek studiów	Dietetyka													
Specjalności														
Poziom studiów	jednolite magisterskie * I stopnia x II stopnia III stopnia podyplomowe													
Forma studiów	x stacjonarne niestacjonarne													
Rok studiów	I										Semestr studiów:	x zimowy letni		
Typ przedmiotu	x obowiązkowy ograniczonego wyboru wolny wybór/ fakultatywny													
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy x podstawowy													
Język wykładowy	x polski angielski inny													
* zaznaczyć odpowiednio, zamieniając na X														
Liczba godzin														
Forma kształcenia														
Jednostka realizująca przedmiot	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytorne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Ćwiczenia specjalistyczne - magisterskie (CM)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego-obowiązkowe (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie (Czas pracy własnej studenta)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:														
	30			20										
Semestr letni														
Razem w roku:50														

<p>Cele kształcenia: (max. 6 pozycji) C1. Zapoznanie studentów z prawidłową budową poszczególnych układów w organizmie człowieka. C2. Nabycie przez studentów szczegółowej wiedzy w zakresie układu pokarmowego.</p>													
<p>Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:</p>													
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <i>** wpisz symbol</i>									
W01	K_W01	Wykazuje znajomość anatomii i fizjologii człowieka ze szczególnym uwzględnieniem układu pokarmowego oraz procesów trawienia i wchłaniania.	Odpowiedź ustna na ćwiczeniach. Sprawdzian pisemny.	WY i CN									
W02	K_W02	Rozumie i potrafi wyjaśnić wzajemne zależności pomiędzy układem pokarmowym a układem nerwowym, krążenia i oddychania, moczowym i dokrewnym.											
K01	K_K03	Posiada umiejętność stałego dokształcania się.	Obserwacja studenta i dyskusja	CN									
K02	K_K04	Przestrzega zasad etyki zawodowej.											
K03	K_K07	Przestrzega tajemnicy obowiązującej pracowników ochrony zdrowia.											
K04	K_K08	Potrafi brać odpowiedzialność za działania własne i właściwie organizować pracę własną, zgodnie z przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa pracy.											
W01	K_W01	Wykazuje znajomość anatomii i fizjologii człowieka ze szczególnym uwzględnieniem	Odpowiedź ustna na ćwiczeniach. Sprawdzian	WY i CN									

W02	K_W02	układu pokarmowego oraz procesów trawienia i wchłaniania. Rozumie i potrafi wyjaśnić wzajemne zależności pomiędzy układem pokarmowym a układem nerwowym, krążenia i oddychania, moczowym i dokrewnym.	pisemny.	
<p>** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytorjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.</p>				
<p>Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: .5 Umiejętności: ...4 Kompetencje społeczne: 2</p>				
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):				
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)			Obciążenie studenta (h)	
1. Godziny kontaktowe:			50	
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):				
Sumaryczne obciążenie pracy studenta				
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu			2	
Uwagi				
<p>Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)</p>				
<p>Wykłady-tematyka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia anatomii. Układ kostny. Budowa i podział kości. Szkielet osiowy: kręgosłup i klatka piersiowa. Kości kończyny górnej i dolnej. Rodzaje połączeń kości. Budowa i biomechanika stawów. Stawy obręczy barkowej, staw ramienny, łokciowy, promieniowo-nadgarstkowy, biodrowy, kolanowy, skokowy górny i dolny. (3 godziny) 2. Czaszka – budowa ogólna. Kości mózgowczaszki i twarzoczaszki. Podstawa czaszki – doły: przedni, środkowy, tylny. Oczodół, jama nosowa. Doły: skroniowy, podskroniowy, skrzydłowo-podniebienny, zażuchwowy. (3 godziny) 3. Układ mięśniowy – budowa mięśni. Narządy pomocnicze. Położenie mięśni w obrębie ciała. Mięśnie oddechowe i mięśnie tłoczni brzusznej. Kanał pachwinowy i udowy. Przepuklina pachwinowa i udowa. (3 godziny) 4. Mózgowie – opis ogólny. Opony mózgowia – zatoki opony twardej. Krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego. Koło tętnicze mózgu. Kresomózgowie – ośrodki korowe, istota biała – torebka wewnętrzna, jądra podkorowe. Komory boczne. Międzymózgowie, wzgórze i 				

podwzgórze. Komora III. Śródmózgowie. Tyłomózgowie. Komora IV. Twór siatkowaty. Lokalizacja jąder nerwów czaszkowych. Rdzeń kręgowy – budowa. Drogi zstępujące piramidowe i pozapiramidowe. Drogi wstępujące czucia powierzchownego i głębokiego. (3 godziny)

5. Narządy zmysłów: oko i ucho. Układ nerwowy autonomiczny. Nerwy czaszkowe. (3 godziny)

6. Nerwy rdzeniowe: splot szyjny, splot ramienny, splot lędźwiowo-krzyżowy. Nerwy międzyżebrowe. (3 godziny)

7. Układ krążenia. Budowa naczyń krwionośnych i naczyń chłonnych. Krążenie wielkie i małe. Serce – opis zewnętrzny. Topografia serca. Budowa ściany serca, jamy i zastawki serca. Worek osierdziowy. Mięsień przewodnictwa. Unaczynienie i unerwienie serca. Miejsce osłuchiwania zastawek. Krążenie płodowe – wady serca. Schemat podziału tętnic krążenia wielkiego. Żyły krążenia wielkiego – żyła główna górna i dolna, żyła wrotna. (3 godziny)

8. Układ oddechowy – jama nosowa, małżowiny nosowe, połączenia z zatokami przynosowymi. Krtani – położenie, jama krtani – głośnia, chrząstki. Tchawica – budowa, położenie. Oskrzela główne. Miejsca wykonywania konikotomii i tracheotomii. Płuca, segmenty oskrzelowo-płucne, drzewo oskrzelowe i pęcherzykowe. Naczynia publiczne i własne płuc. Opłucna – jama opłucnowa. Śródpiersie podział i zawartość. (3 godziny)

9. Układ pokarmowy. Cewa pokarmowa: jama ustna, gardło, przełyk, żołądek, dwunastnica – budowa, topografia. Różnice w budowie jelita czczego i krętego. Uchyłek Meckela. Cechy jelita grubego. Kątnica, zmienność położenia wyrostka robaczkowego, okrężnica, odbytnica. Gruczoły przewodu pokarmowego – wątroba, trzustka, budowa i położenie. Śledziona. (3 godziny)

10. Stosunki otrzewnowe jamy brzusznej. Przestrzeń zaotrzewnowa. Układ moczowy. Nerki – budowa, położenie. Drogi moczowe – miedniczki nerkowe, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa. Narządy płciowe męskie i żeńskie. (3 godziny)

Seminaria

- 1.
- 2.
- 3.

Ćwiczenia – tematyka:

1. Podział kości. Rodzaje połączeń kości. Szkielet osiowy: kręgosłup (budowa kręgu), żebra, mostek. Połączenia w obrębie szkieletu osiowego. Kości kończyny górnej i ich połączenia (staw ramienny, łokciowy, promieniowo-nadgarstkowy). Kości kończyny dolnej i ich połączenia (staw biodrowy, kolanowy, skokowy górny i dolny).

2. Podział kości czaszki. Kości mózgowcowe (kość czołowa, klinowa, potyliczna, skroniowa). Kości twarzoczaszki (szczęka i żuchwa). Podstawa i sklepienie czaszki. Oczodół, jama nosowa. Dół skrzydłowo-podniebienny, skroniowy, podskroniowy i zażuchwowy Staw skroniowo-żuchwowy.

3. Podział mięśni. Mięśnie mimiczne, żuchwy i szyi. Mięśnie kończyny górnej i dolnej.

Ograniczenie dołu łokciowego i podkolanowego. Mięśnie grzbietu, klatki piersiowej i brzucha. Kanał pachwinowy, udowy, zastonowy i przywodzicieli. Przepuklina pachwinowa i udowa.

4. Mózgowie. Opony mózgowia i rdzenia kręgowego. Zatoki opony twardej. Unaczynienie mózgowia. Kresomózgowie boczne. Płaty i zakręty, ważniejsze ośrodki korowe. Węchomózgowie, nerwy węchowce. Jądra podkorowe kresomózgowia. Istota biała (torebka wewnętrzna). Komory boczne kresomózgowia. Międzymózgowie: wzgórze, nadwzgórze, zawzgórze, podwzgórze i niskowzgórze. Komora III. Śródmózgowie, most, mózdzek, rdzeń przedłużony i kręgowy – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Komora IV.

5. Narząd wzroku i słuchu. Układ nerwowy autonomiczny. Nerwy czaszkowe (nerw II, V, VII, VIII, IX, X, XII).

6. Splot szyjny (nerwy przeponowy), splot lędźwiowy (nerw udowy i zastonowy), splot krzyżowy (nerw kulszowy, piszczelowy, strzałkowy wspólny, powierzchowny i głęboki).

7. Serce – topografia, opis zewnętrzny. Budowa ściany serca, jamy serca. Szkielet serca. Mięsień przewodnictwa. Worek osierdziowy. Odgałęzienia aorty piersiowej i brzusznej. Tętnica szyjna zewnętrzna i wewnętrzna. Odgałęzienia tętnicy podobojczykowej. Unaczynienie kończyny górnej i dolnej. Żyła główna górna i dolna, żyła wrotna. Żyły powierzchowne kończyny górnej i dolnej.

8. Układ oddechowy. Jama nosowa, zatoki przynosowe i miejsca ich ujść. Krtań – położenie, chrząstki, mięśnie, jama krtani – głośnia. Tchawica – budowa, położenie. Oskrzela główne. Płuca, segmenty oskrzelowo płucne, drzewo oskrzelowe i pęcherzykowe. Unaczynienie płuc. Opłucna i jama opłucnej. Śródpiersie – podział i zawartość.

9. Układ pokarmowy. Jama ustna, gardło. Przełyk, żołądek, dwunastnica – budowa, topografia. Jelito cienkie krezkowe: jelito czcze i kręte; uchyłek Meckela. Cechy jelita grubego. Kątnica, zmienność położenia wyrostka robaczkowego, okrężnica, odbytnica. Gruczoły przewodu pokarmowego – wątroba, trzustka – budowa, położenie, Śledziona.

10. Stosunki otrzewnowe jamy brzusznej. Przestrzeń zaotrzewnowa. Układ moczowy. Nerki – budowa, położenie. Drogi moczowe – miedniczki nerkowe, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa. Narządy płciowe męskie i żeńskie.

Inne formy kształcenia (wpisać jakie)

- 1.
- 2.
- 3.

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Brużewicz Sz., Suder E., Anatomia człowieka, Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2004
2. Ignasiak Z., Anatomia narządów wewnętrznych i układu nerwowego człowieka, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2007
3. Krechowiecki A., Czerwiński F., Zarys anatomii człowieka, Wyd. Lek., PZWL, Warszawa 2004

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Gilroy A.M., MacPherson B.R., Ross L.M., Atlas anatomii, MedPharm Polska, Wrocław 2011	
Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...) Szkielety, pojedyncze kości, mokre preparaty kończyn i narządów, zwłoki ludzkie, modele anatomiczne, rzutnik multimedialny.	
Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu. Opisać w formie określonych kompetencji albo wcześniej zaliczonych przedmiotów)	
Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny jeśli przedmiot kończy się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę) Obecność na zajęciach: wykładach i ćwiczeniach (90%) Zaliczenie kolokwium zaliczeniowego w formie pisemnej	
Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	
Ponad dobra (4,5)	
Dobra (4,0)	
Dość dobra (3,5)	
Dostateczna (3,0)	

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej

Ul. T. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław

Tel./faks: 71 784 13 31 / 71 784 00 79

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

dr Bożena Kurc-Darak

Tel./faks: 71 784 13 31 / 71 784 00 79

e-mail: bozena.kurc-darak@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

dr nauk biologicznych Bożena Kurc - Darak - asystent - wykłady

dr Paweł Dąbrowski, adiunkt, ćwiczenia

lek. Patrycja Puta-Grzegorzówka, asystent, ćwiczenia

mgr Aleksandra Karykowska, asystent, ćwiczenia

mgr Agata Thannhauser, asystent – ćwiczenia

Data opracowania sylabusu

24.09.2018

Sylabus opracował(a)

dr Bożena Kurc-Darak

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....